

Stadsfullmäktige
Stadsstyrelsen

§ 24
§ 149

19.03.2019
17.08.2020

Maria Lindell-Luukkonen m.fl.:s motion om att Pargas stad ska förbinda sig att vid beslutsfattande utreda och bedöma konsekvenserna för barn och familjer

246/00.02.00/2019

Stadsfullmäktige 19.03.2019 § 24

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade följande motion för kännedom:

"Konventionen om barnets rättigheter trädde i kraft i Finland 1991. Barnens rättigheter är en erkänd del av den finländska lagstiftningen och konventionen förpliktar alla statliga och kommunala myndigheter samt privata instanser som handhar myndighetsuppgifter. Beslutsfattande som bygger på analys av konsekvenserna av beslut ur just barns och familjers synvinkel kan ses som en hörnsten i tillgodoseendet av barnets rättigheter. Ett primärt mål är så klart att barnens intressen ska bevakas i allt beslutsfattande som berör deras liv.

Att man bedömer konsekvenserna för barn och familjer innebär att man utreder vilka konsekvenser de olika alternativa besluten kan ha för välbefinnandet hos barn och familjer, vilka förändringar de medför och hur barnets rättigheter överlag blir tillgodosedda. Konventionen om barnets rättigheter utgår ifrån att alla åtgärder och beslut som direkt eller indirekt påverkar barnen ska bedömas i både statliga och kommunala myndigheters verksamhet. Vid barnkonsekvensbedömning ska man förutse de konsekvenser som till exempel lagstiftningen, olika åtgärdsprogram eller resursfördelningen kan ha för barn och för tillgodoseendet av deras rättigheter. Att höra och beakta barnens synpunkter utgör enligt Centralförbundet för barnskydd en viktig del av barnkonsekvensbedömningen.

Pargas är en fin stad. Pargas är en stad med många möjligheter. Pargas är en stad som satsar betydligt mer pengar per barn på bildningssektorn än många andra kommuner. Säkerligen vill Pargas vara allt detta också i framtiden.

I flera insändare och diskussioner och i många reflektioner i nämnderna, fullmäktige och stadsstyrelsen tar man upp de ekonomiska utmaningarna, problemen med barn- och familjetjänster och nu även hotet om ett minskat invånarantal. Förtroendevalda har inkommit med åtgärdsförslag som avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar, "Kärlekens skog", gratis preventivmedel för ungdomar och mopedverkstad för ungdomar, för att nämna några. Fina idéer allihop, tyvärr har de bara inte lett till åtgärder.

Barnen får inte rösta i val. Barnen kan inte heller kandidera i val. Det är främst vuxna som ska föra barnens talan och bevaka deras intressen. När vi fattar beslut i ärenden som gäller barn är vi vuxna skyldiga att utreda hur våra handlingar påverkar barnen och hur vi kan garantera att barnets rättigheter blir tillgodosedda.

När en barnfamilj planerar inför kommande vecka, sker det utifrån barnens behov. När en barnfamilj planerar inför semester, sker det med beaktande av barnens behov. När en barnfamilj planerar att köpa ett nytt hem, sker det framför allt utifrån barnens behov. När en barnvänlig kommun planerar inför framtiden, bygger besluten på barnens och barnfamiljernas bästa.

Pargas är en familjestad. Pargas är inte en metropol som lockar med ett oändligt utbud av kultur, restauranger, caféer och designbutiker. Pargas är en stad som välskött kan locka med en högklassig småbarnspedagogik och grundläggande utbildning, med en väl fungerande och lättillgänglig service på två språk och med en oerhört vacker skärgårdsnatur.

När man hoppas på nya invånare och vill att de som nu bor i Pargas ska bo kvar här, är det av alldeles avgörande betydelse hur staden väljer att förhålla sig till barn och barnfamiljer. Ett medvetet beslut att sätta välbefinnandet hos barn och barnfamiljer i fokus skapar en trygghetskänsla och ger tilltro till framtiden. Ett klart ställningstagande för barn och familjer är att förutsätta att man ska göra en bedömning av konsekvenserna för barn och familjer i allt beslutsfattande.

Jag citerar här en text som stadsdirektören skrev i sin blogg våren 2016 med rubriken "Vårglädje": "Kommunal service skall förstås inte utvärderas enbart i termer av produktivitet och effektivitet. Vi vill framöver bli bättre på att förstå oss på kundupplevelsen i det vi gör och på vad vi egentligen åstadkommer för våra kunder, klienter, elever, patienter, boende. Vi vill bli bättre på verkningsfullhet, på att förstå vad det är, att mäta den och att ställa målsättningar utgående från den."

Ni beslutsfattare och tjänsteinnehavare, ni borde alltså till exempel utreda hur barnens välbefinnande kan påverkas av sådana beslut som

- expressbuss mellan Pargas och Åbo
- trafikarrangemang vid Koivuhaan koulu
- kostnaderna för vatten- och dagvattenavgifter
- gratis preventivmedel för Pargasungdomar under 25 år
- effektiv framtida användning av skollokaler som blir tomma.

Pargas stad är aktivt med i projektet LAPE, dvs. programmet för utveckling av barn- och familjetjänster. Projektets mål är att få till stånd en förändring i verksamhetskulturen, att införa bland annat en barnkonsekvensbedömning i kommunerna och att öka barnens delaktighet. Det tar tid att ändra på verksamhetskulturen och därför är det viktigt att dra upp långsiktiga riktlinjer och strategier för att säkerställa konsekvens i verksamheten. Det är emellertid redan nu möjligt och motiverat att skrida till verket och ta ett steg i rätt riktning:

Det borde vara ett mål för alla som deltar i beslutsfattandet att utreda och bedöma konsekvenserna av beslut innan de fattas. Att garantera välbefinnandet hos barn och deras familjer är en medveten signal som visar att kommunen värdesätter och vill se till att barnen och deras familjer mår bra nu och i framtiden. Pargas stad har möjlighet att vara föregångare, inte bara i Egentliga Finland, utan i hela Finland, om staden förbinder sig att införa en barnkonsekvensbedömning i sitt beslutsfattande.

Motionen lyder alltså:

Pargas stad beslutar att införa en bedömning av konsekvenserna för barn och familjer i allt beslutsfattande, på alla nivåer i staden under 2019."

Stadsstyrelsen 17.08.2020 § 149

Beredare

Stadsjurist Monica Avellan, tfn 044 358 5727

Föredragande

Stadsdirektör Patrik Nygrén, tfn 040 511 4383

fornamn.efternamn@pargas.fi

Regionförvaltningsverken, Valvira, dvs. tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, och Social- och hälsovårdsministeriet har redan 2018 utfärdat ett styrningsbrev gällande förbättring i förfarandet med förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut. De här myndigheterna påminner kommunerna om att förhandsbedömningsförfarandet är lagstadgat, och att kommunerna ska fatta beslut om införande och en anvisning om förfarandet. I kommunerna är det nödvändigt att dra upp riktlinjer för vilka beslut som kan få betydande effekter på människors välfärd och hälsa och som därför kräver förhandsbedömning, understryks det i styrbrevet. Man ska utvärdera effekterna på kort och lång sikt och i olika befolkningsgrupper.

Stadsstyrelsen har 27.5.2019 § 120 utfärdat en anvisning om förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut (EVA). I anvisningen beskrivs behovet av och nyttan med en bred presentation av effekterna av olika beslutsalternativ i ärenden med vittgående och långvariga verkningar. Det är föredraganden och beredaren i ärendet som ska besluta om behovet att göra en förhandsbedömning om effekterna av olika beslutsalternativ. Det är också dessa personer som utför förhandsbedömningen. En förhandsbedömning ska enligt anvisningen göras när

- Beslutet har direkta och/eller långsiktiga konsekvenser för kommuninvånarnas välfärd, levnadsförhållanden och hälsa
- Beslutet är strategiskt, verksamhetsmässigt eller ekonomiskt betydande
- Det är fråga om en betydande ändring i tjänsterna eller ett nytt sätt att organisera tjänsterna
- Beslutet har direkta och/eller långsiktiga direkta konsekvenser eller betydande indirekta konsekvenser för kommuninvånarnas välfärd.

Enligt stadsstyrelsens anvisningar ska följande aspekter beaktas vid bedömningen:

1. Konsekvenser för kommuninvånarna
2. Konsekvenser för miljön
3. Konsekvenser för personalen och organisationen
4. Ekonomiska konsekvenser

5. Konsekvenser för barn och ungdomar.

Det är ju alltså många olika aspekter som ska beaktas vid förhandsbedömningen. Konsekvenserna för barn och ungdomar är en av de viktiga aspekterna. Men med beaktande av målsättningen i Maria Lindell-Luukkonsens motion att Pargas stad beslutar att införa en bedömning av konsekvenserna för barn och familjer i allt beslutsfattande, på alla nivåer i staden under 2019, får man konstatera att det inte är möjligt att genomföra en så omfattande konsekvensbedömning enbart beträffande barn och familjer.

Stadsstyrelsen har beslutat när en förhandsbedömning ska ske, och vilka aspekter som ska beaktas i förhandsbedömningen. Effekterna av alla beslut ska inte förhandsbedömas, inte ens då det gäller barn och familjer. Därtill ska alla invånargrupper behandlas likställigt och jämlikt, vilket är en viktig juridisk utgångspunkt vid beslut om när förhandsbedömningen ska utföras. Stadens personalresurser bland beredarna och föredragandena räcker inte för sådan omfattande förhandsbedömning som den som föreslås i motionen, och det är inte möjligt göra en så omfattande förhandsbedömning. Men beträffande de typer av beslut som finns uppräknade ovan i texten ska en förhandsbedömning göras och de av stadsstyrelsen godkända aspekterna ska beaktas. Och i dem ingår även en bedömning av centrala besluts påverkan på och konsekvenser för barn och ungdomar och deras familjer. Att beakta konsekvenserna för barn, ungdomar och familjer vid allt beslutsfattande som gäller dem är en naturlig utgångspunkt, men det är inte detsamma som att göra en uttrycklig förhandsbedömning gällande effekterna av alla de här besluten. Såsom konstaterats finns det inte personella resurser för en så omfattande förhandsbedömning av effekterna för barn och familjer, och alla befolkningsgrupper ska bli föremål för lika omfattande bedömning av hur centrala kommunala beslut påverkar dem.

De två förhandsbedömningar som hittills har utförts har gällt dels effekterna av investeringsbeslutet för Houtskärs skola och daghem, dels effekterna av investeringsbeslutet för skolcentret i Pargas centrum.

Kompletterande material	EVA - Förhandsbedömning av effekterna av beslut, stadsstyrelsens anvisning 27.5.2019 § 120
Förslag	Stadsfullmäktige tar del av utredningen och förklarar ärendet slutbehandlat som motion.
Beslut	Förslaget godkändes.
Delgivning	Efter slutligt beslut: Maria Lindell-Luukkonen
